

Gibanja v zunanjetrgovinski menjavi so v naši občini lani končno prešla iz negativnega v pozitivni trend razvoja, so na eni zadnjih sej ugotovili člani občinskega izvršnega sveta. Precejšnje povečanje izvoza je rezultat dveh sprememb na področju zunanjetrgovinske politike — večjih izvoznih premij in večjih možnosti za kreditiranje izvoza. Zato je bežigraske gospodarstvo lansko leto zaključilo s pozitivno zunanjetrgovinsko bilanco, izvoz pa je bil za 21,2 odstotka višji od uvoza. Izvozniki plan, 120 milijonov ameriških dolarjev, je bil presežen za polovico, uvozi, 180 milijonov, pa ni bil dosežen — indeks 82. Tako ugodni rezultati so predvsem posledica trgovine, saj njena zunanjetrgovinska menjava predstavlja dve tretjini bežigraske.

Pohvalno je gibanje menjave v Unitexu, kjer so za polovico povečali izvoz in za tretjino zmanjšali uvoz, tako da sta oba znašala 27 milijonov dolarjev. Velika izvoznika sta še Slovenijales tozd Polfinalni izdelki (51 milijonov dolarjev)

Ugodna menjava

Pozitivna zunanjetrgovinska bilanca občine — Slovenijales TOZD Polfinalni izdelki največji izvoznik, največji uvoznik pa Unitex

in Lesnina z 31 milijoni dolarjev. Commerce, Astra in Elektrotehna tozd Elex pa imajo še vedno zelo slabo kritje uvoza z izvozom (10, 18 oziroma 24-odstotno).

V celotnem izvozu je delež trgovine 87-odstoten, industrije 14,4 (največji izvozniki so Unis tozd Rog 2,7 milijona, Mladinska knjiga tozd Tiskarna 2,1, Belinka 1,8, Energoinvest tozd Tovarna transformatorjev 2,9, Geološki zavod tozd Geotehnična in rudarska dela 9 milijonov dolarjev itd.), ostalih dejavnosti pa skoraj 14-odstoten. Pri tem znaša delež gradbeništva le 5 odstotkov, največji izvozniki so Unis tozd Rog 2,7 milijona, jev, Gradbeno podjetje Obnova 1,7 in IMP

tozd Elektromontaža 1,5 milijona dolarjev.

Tudi regionalna struktura izvoza kaže na uresničevanje planiranih nalog, saj se je izvoz na zahod in vzhod zmanjšal v korist držav v razvoju: 73 odstotkov izvoza gre na zahod, 10 na vzhod, 17 pa v dežele v razvoju. Manj ugodno sliko kaže struktura izvoza po stopnji predelave, saj smo izvažali največ polproizvodov, ki so za nekatere kupce v bistvu surovine končnih proizvodov. Približno tretjino izvoza so predstavljali končni proizvodi, nekaj več polproizvodov, vse večji pa je delež storitev — 28 odstotkov. V gradbeništvu in v industriji prevladujejo investicijska

dela v tujini, v ostalih dejavnostih pa je najpomembnejši izvoznik Interexport tozd Inex Adria aviopromet.

Izvozne stimulacije so znašale leta 1975 6 odstotkov vrednosti izvoza, lani pa so se povečale na 10,4 odstotka — najvišje so v trgovini, 13,8 odstotka, najnižje pa v industriji, le 0,9 odstotka, kar kaže, da bo treba našo industrijo še bolj vzpodbujati k izvozu.

Tako kot v izvozu ima tudi v uvozu največji delež trgovina, 67,9 odstotka, sledi ji industrija, 16,8 odstotka in ostale dejavnosti 14,2 odstotka. Delež uvoza iz držav v razvoju se je povečal le minimalno, zmanjšal pa se je delež uvoza z zahoda na račun uvoza z vzhoda: z zahoda uvažamo 88 odstotkov, 7,2 z vzhoda in 4,8 iz dežel v razvoju.

Največji bežigraske uvoznik je torej Unitex, največji izvoznik pa Slovenijales tozd Polfinalni izdelki, ki ima kar 30-kratno pokritje uvoza z izvozom, Unis tozd Rog pokriva svoj uvoz 12-kratno, IMP tozd Elektromontaža pa 20-kratno.

Skoraj novo mesto

Obsežni načrti za gradnjo poslovnih prostorov in stanovanj za Bežigradom

V zadnji številki smo pisali o objektih organizacij združenega dela, ki jih nameravajo graditi za Bežigradom. Ponekod so lopate že zastavili, drugje se še pripravljajo. Za nekatere pa smo zapisali le želje (da nas ne bi kdo prijel za besedo, če vseh teh načrtovanih tovarn ne bomo videli za Bežigradom).

Zdaj naštejmo še načrte za gradnjo trgovin, poslovnih prostorov, stanovanj in študentskih domov za Bežigradom.

V zazidalnem otoku BO 2/1 ob Titovi cesti bo splošno gradbeno podjetje Grosuplje gradilo stolpnico, ki bi bila primerna za nove poslovne prostore Petrola. Potreben je le še dogovor med Petrolom in izvajalcem del. Zemljišče v BP 4/2 je namenjeno za objekte Mercatorja.

Študentski domovi in pedagoška akademija bodo investitorji v MB 2, to je na prostoru zahodno od Vojkove in južno od Allendejeve ulice. Zemljišče je bilo leta 1974 oddano z javnim natečajem Avtoobnovi, Autocommercu, Gorenju in Javni razsvetljavi, ki pa so pripravljene zemljišča zamenjati za druge ustrezne lokacije. Ob-

jekta bodo zgrajeni v okviru družboslovnega centra.

Na območju med Titovo, Ravbarjevo in Kuzmičevo ulico bo GP Tehnika gradilo objekt za Commerce. Ljubljanski urbanistični zavod je že izdelal urbanistično dokumentacijo, sedaj pa išče vsa potrebna soglasja. Ker bodo morali za I. fazo gradnje porušiti stanovanjske objekte v Hranilniški ulici, so že preskrbeli enajst novih stanovanj, ostalih osem strank pa se bo preselilo do konca tega meseca. Tako bo do 1. maja zemljišče pripravljeno za gradnjo.

Vzhodno in zahodno od Pomuščakove ulice so bile predvidene nove stanovanjske zgradbe. Na vzhodni strani že rastejo nova poslopja, na zahodnem delu pa z gradnjo še niso začeli, ker še ni določeno, koliko se bodo razširile Ljubljanske mlekarne. Predlagali so, da bi se prostor Ljubljanskih mlekar razširil proti jugu, kar pa bi utesnilo stanovanjska poslopja med proizvodno in servisno dejavnostjo. Zato so na sestanku med predstavniki skupščine občine Bežigrad, Ljubljanskega urbanističnega zavoda in Soseske predlagali, da se stanovanjski objekt spremeni v poslovni, za katerega se že

zanima Kartonažna tovarna za svojo enoto Kuverta.

V Rapovi jami med Topniško in Vojkovo ulico bodo gradili stanovanjske objekte in samske domove. Investitorji so GP Tehnika, SGP Grosuplje, GIP Gradis in IMP. Tehnični del zazidalnega načrta je že izdelan, pridobljena so tudi vsa potrebna soglasja. Predvidevajo, da bo izvršni svet obravnaval in javno razgrnil zazidalni načrt, občinska skupščina pa naj bi ga junija potrdila.

Seveda bo v naši občini še več novega. Nadaljevali bodo z gradnjo stanovanjskih sosesk, gradili obvoznico, komunalne naprave, širili telefonsko omrežje in urejali rekreacijske površine. Podoba Bežigrada se bo še hitreje spreminjala, njegova urejenost pa je in bo odvisna predvsem od nas samih.

V prostorih Juba v Dolu so v petek, 18. marca slavnostno podpisali pogodbo o gradnji industrijske cone. Podpisali so: Vlado Stangel za Commerce, Florjan Regovec za Jub in Janez Rozman za Yugocryl (na sliki). Gradnjo industrijske cone je že potrdila bežigraske občinska skupščina. V prvi fazi gradnje bodo pozidali 26.000 kv. metrov zemljišča, vsa industrijska cone (do leta 1990) pa bo obsegala 110.000 kv. metrov površine.

Termičarji tudi v Libiji

Opravljajo izolacijska dela pri termoelektrarnah

Libija je bila, predno so odkrili nafto, gospodarsko nepomembno pešeno prostranstvo, danes pa je ena od neuvrščenih afriških držav, ki se najhitreje razvija.

Bežigraske Termika že dalj časa uspešno sodeluje pri razvoju libijskega gospodarstva. Trenutno je zaposlenih na gradbišču termoelektrarne Bengazi II še kakšnih deset naših delavcev, ki delajo skupno z delavci brodskega »Djura Djakoviča«. Termoelektrarna, ki bo dajala okoli 220 megawattov električne energije, bo eden pomembnejših energetskih objektov te dežele.

Termičarji sedaj opravljajo termoelektrijska dela šestih kotlov, petih turbin in naprav za desalinizacijo morske vode.

Pred tem so delali že v Darni na podobnem objektu; takrat je bilo v Libiji skupno 36 delavcev Termike.

V načrtu pa so že nova gradbišča: skupno s francoskim »Sidemoma« pri napravah za desalinizacijo vode v Tobruku, z jugoslovanskima Industrijskima in Minelam, ter nemškimi HD pa pri gradnji cementarne v Bengaziju. Termika si je v tem delu afriške celine pridobila že velik ugled, saj so si zagotovili dela pri izolacijah naslednjih 15.000 m², kar predstavlja ob dosedanjih opravljenih izolacijskih delih, v

Bengaziju okoli 34.000 m² in 18.000 m² v Darni, precejšen podvig, posebno, če upoštevamo vse težave libijskega podnebja. Naši delavci imajo namreč precej težav, dokler se ne privadijo na zelo visoke letne temperature, ki pogosto narastejo na 40° C, izjemno tudi do 50 in več stopinj C. Ovira je še pu-

ščavski veter gibli, ki prinese iz puščave oblake peska, ta pa včasih onemogoči kakršnokoli delo.

Poleg dobrih zaslužkov imajo naši delavci tudi udobna stanovanja v novi stanovanjski četrti Bengazija, so dobrega mesta, ki ima že skoraj 400.000 prebivalcev. Le 15 let nazaj je Bengazi šte-

bovil 15.000 prebivalcev. Ob hitrem gospodarskem razvoju in industrializaciji pa se spreminja tudi celotni način življenja v Libiji.

Povsod je veliko gradbišč, v zelo kratkem času zrastejo cele četrti stanovanjskih hiš. Grade veliko energetskih objektov, bazično industrijo, železarno v Tripoliju, elektrarno v Tobruku. Jugoslavija bo sodelovala tudi pri gradnji aluminijskega kombinata, ob katerem bo še termoelektrarna, zagrebški Juvent pa gradi tovarno amonijskega. Veliko tudi investirajo v naprave za namakanje zemljišč.

Libija doslej skoraj ni imela železniškega omrežja, zato imajo v načrtu gradnjo proge, ki bo potekala ob obali od Tunisa prek celotnega ozemlja Libije, in bo obe deželi povežala z Egiptom. Dolžina proge bo okoli 2000 km. Prav tako nameravajo zgraditi okoli 6500 km cest, od tega bodo jugoslovanska podjetja zgradila približno 2000.

Razvoj libijskega gospodarstva se je pričel pred nekako petnajstimi leti, ko so odkrili prve zaloge nafte v Marsa-el-Bregi. V teh letih so naredili zelo veliko, pri čemer je delež naše države in naših podjetij precej pomemben, v prihodnje pa bo še bolj. BORIVOJ REPE

ZAVOD ZA REHABILITACIJO INVALIDOV

V tozd Soča montirajo nove naprave za plastificiranje. Investicija je vredna 5 milijonov, olajšala pa bo planiranje, izboljšala kvaliteto izdelkov, manj bo tudi poškodb izdelkov, ki so nastajale na poti med kooperanti in zavodom.

METEOROLOŠKI ZAVOD

Meteorološki zavod se je preselil v nove prostore ob Vojkovi ulici. V stavbi, ki ima 4200 kvadratnih metrov koristne površine, so tudi prostori Zveze vodnih skupnosti Slovenije.

INSTALACIJA

V instalaciji posvečajo veliko skrb novim kadem, saj imajo kar 95 učencev v gospodarstvu. Od tega jih 14 obiskuje prvi letnik, 45 drugega, v tretjem pa jih je 36. Učenci se šolajo za monterje ogrevalnih, vodovodnih in klimatizacijskih naprav, za stavbne kleparje, izolaterje in splošne ključavničarje.

GRADBENO PODJETJE BEŽIGRAD

IZOBRAŽEVANJE

V Gradbenem podjetju Bežigrad skrbe za stalno družbenopolitično izobraževanje vseh članov delovnega kolektiva. Pri tem sodelujejo z delavsko univerzo Cene Štupar, ki jim pripravi 40 do 50 ur predavanja na leto.

26. in 27. marca se bodo v sklopu dopolnilnega izobraževanja zbrali na Polževem člani samoupravnih organov, organov delavske kontrole, člani Zveze komunistov, predstavniki mladine in individualni poslovodni organi. Predavatelji delavske univerze so za prvi dan pripravili temo o samoupravnem organiziranju združenega dela in o uresničevanju samoupravljanja delavcev v združenem delu. Drugi dan bo petdeset udeležencev najprej poslušalo predavanje o ugotavljanju in razporejanju dohodka ter o preverjanju uspešnosti gospodarjenja, v nadaljevanju pa še o odgovornosti pri opravljanju samoupravljalških in političnih funkcij.

Po končanem seminarju nameravajo obiskati spomenik padlim v Zužemberku, Dvor in Jurčičevo rojstno hišo na Muljavi.